

som Godsbesidderen jo har været istand til at træffe i andre Formaal til Godssets Lary.

Det er endvidere bemærket, at der kan være Teglværks-Anlæg; de kunne være opkomne i den sidste Tid, og Indtægterne deraf ville da slet ikke komme frem i en saadan Opgjørelse af Indtægterne for en lang Periode. Men foruden at der saaledes efter Sagens Natur maa fremkomme et meget lavt Resultat efter den Opgjørelse, som skulde foregaae efter Udpalgets Forslag, foruden at ikke alle Indtægter kunne være medtagne under dette Overslag, saa kommer endnu hertil det tredje Punkt, at der deri skal afgaae endnu $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummens Værdi, idet nemlig 20 pCt. skulle tilfalde den nuværende Besidder. Jeg troer derfor slet ikke, at man ad denne Vej naaer et Maal, som vil betyde noget, thi det er ganske aabenbart, at i næsten alle Tilfælde vil Besidderen af Godsset være istand til, og vist ogsaa proprio motu sælge Godsset til en langt høiere Værdi end efter den Regel, der her foreligger. Nu er det vel ikke at befrygte, og deri giver jeg en æret Landsthingsmand Ret, at der skulde just ved denne Leilighed i særdeles høj Grad forekomme saadanne Tilfælde, hvor der var begaaet Svig, som kunde give Anledning til criminel Tiltale. En saadan criminel Tiltale vilde jo ogsaa lægge Baand paa den svigagtige Fremgangsmaade fra Besiddernes Side. Misligheder vilde vel i alt Fald høre til Undtægterne, og i Reglen vilde den høiere Kjøbesum, som Besidderen fik, komme Succesorerne tilgode og blive inddragen under Familiestiftelsen. Men jeg troer dog, at det langt fra kan siges aldeles at forebygge de skadelige Følger, som ville kunne fremstaae af en saadan Fremgangsmaade, som den, der er foreslaaet. Det staaer i mange Tilfælde i Besidderens Magt at kunne skaffe sig selv en betydelig Indtægt voblikkelig, naar han kan sælge Godsset for en lav Priis. Han kan til Exempel bortfæste Gaardene mod temmelig høie Indfæstningssummer og derefter sælge dem til en efter deres Værdi meget lav Priis. Dette kan man ikke kalde en saadan Mislighed, der kan fremkalde criminel Tiltale. Man kan maaskee endog i visse Forhold ansee det som en Fremgangsmaade, som i Almindelighed vil findes

naturlig. Dersom en Besidder til Exempel efterlader sig qvindelige Livsarvinger, hvem Besiddelsen af Stamgodset efter ham ikke skulde tilfalde, medens den maaskee skulde gaae over til en fjern Sidelinie, saa var det muligt, og efter det almindelige Omdømme endog temmelig forsvirligt, naar Loven var kommen saaledes ud, som den her foreligger, om en saadan Besidder i et temmelig vidt Omfang bortsolgte endel Gaarde paa saadanne Bilsaar, som kunde være ham selv og sølgelig hans nærmeste Arvinger fordelagtige, men som dog kunde blive til betydelig Skade for Fideicommisset. I saadanne Tilfælde er det i alt Fald klart, at der, naar der ikke foreligger nogen bestemt svigagtig Fremgangsmaade, sjelden eller aldrig kan være Spørgsmaal om criminel Tiltale.

Naar jeg nu altsaa seer hen til, at det Forslag, som Udvalget har stillet, ikke fyldestgør de Fordringer, som jeg har troet, at der burde gjøres til en saadan Lov, hvorefter de med fideicommissariske Baand behæftede Besiddelser kunne afhændes, har jeg naturligtvis maattet henvende min Opmærksomhed paa det andet Forslag, der foreligger, nemlig det paa Afstemningslisten under Nr. 4 anførte. Det er vist ikke at nægte, at det maaskee kan være mindre klart affattet; imidlertid naar man læser det i dets Sammenhæng, synes det mig dog at fremgaae, at Meningen upaatvivlelig har været, at den Plan, der skulde forelægges Justitsministeriet for Afhændelsen, nødvendigvis behøvede Justitsministeriets Approbation, forinden den kunde være Regel for Afhændelsen. Det er af den ærede Ordfører, om jeg ikke husker feil, bemærket, at det ikke udtrykkelig hedder deri, at Justitsministeriets Approbation skal meddeles, men det hedder dog, at der skal forelægges en Plan for Afhændelsen, og i denne Plan skal der anbrages paa det Minimum, for hvilket Besidderen antager, at en Tønde Hartkorn kan afhændes. Deraf følger det da ganske vist, at Planen kun viser det, som Besidderen antager, at der kan faaes, og altsaa, naar det strax efter hedder „ved Bestemmelsen af dette Minimum“, saa maa en anden Autoritet end Besidderen bestemme det, og da det kun hedder, at „Fideicommissbesidderen